

КАТЕДРА „ФИНАНСИ И СЧЕТОВОДСТВО“

**ПРОГРАМА ЗА ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА
СЧЕТОВОДСТВО, ОДИТ И АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО**

1. Нормативна уредба на счетоводството в България. Счетоводна политика на предприятието.
2. Финансовите отчети като информационна система. Елементи на финансовите отчети на база Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО). Качествени характеристики на информацията във финансовите отчети. Концепции за капитала и концепции за поддържане на капитала.
3. Компоненти на финансовите отчети на база МСФО. Структура и информационно съдържание на всеки един компонент.
4. Отчет за паричните потоци. Структура и информационно съдържание. Парични средства и парични еквиваленти. Методи за изготвяне на отчета за паричните потоци – пряк и косвен. Специфики при практическото им приложение.
5. Годишен финансов отчет – изисквания към информацията в него. Съставяне, заверяване и представяне на финансовите отчети. Съставители на годишния финансов отчет.
6. Счетоводно отчитане на приходите от договори с клиенти. Модел от пет стъпки. Специфики при практическото му приложение. Представяне на приходите във финансовите отчети.
7. Признаване и оценяване на вземанията на предприятието. Счетоводно отчитане на трудносъбираемите вземания. Определяне на загубите от тяхната обезценка на база модела на очакваните кредитни загуби. Факторинг на вземания. Представяне на вземанията във финансовите отчети.
8. Счетоводно отчитане на материалните запаси. Признаване и оценяване на материалните запаси. Определяне на доставната стойност и на нетната реализуема стойност. Счетоводно отчитане на обезценката. Методи за изписване на материалните запаси и ефект върху финансовите показатели на предприятието. Представяне на материалните запаси във финансовите отчети.
9. Счетоводно отчитане на имоти, машини и оборудване (дълготрайни материални активи). Признаване и първоначално оценяване. Придобиване по договори за лизинг – счетоводно отчитане.
10. Последващо оценяване на имоти, машини и оборудване (дълготрайни материални активи) – модел на цената на придобиване и модел на преоценената стойност.

- Обезценка. Амортизация. Отписване. Представяне на имоти, машини и оборудване във финансовите отчети.
11. Счетоводно отчитане на нематериалните активи. Признаване и първоначално оценяване при различните начини на придобиване. Критерии за капитализиране на разходи от развойна дейност. Модели за последваща оценка на нематериалните активи – специфики при тяхното приложение. Обезценка. Амортизация. Отписване. Представяне на нематериалните активи във финансовите отчети.
 12. Счетоводно отчитане на пасивите. Текущи и нетекущи пасиви. Признаване и оценяване. Отчитане по амортизирана стойност. Провизии – същност, счетоводно отчитане. Условни пасиви. Представяне на пасивите и условните пасиви във финансовите отчети.
 13. Счетоводно отчитане на разчетите на предприятието с бюджета, социалното и здравното осигуряване. Разчети с персонала. Други разчети.
 14. Счетоводно отчитане на финансовите инструменти. Дефиниции и класификация. Първоначално признаване и оценяване на финансови активи и финансови пасиви. Последващо оценяване. Бази за оценка.
 15. Счетоводно отчитане на финансовите инструменти. Рекласификация на финансови активи. Обезценка на финансови активи. Отписване на финансови активи и на финансови пасиви.
 16. Счетоводно отчитане на собствения капитал на предприятието. Структура на собствения капитал. Увеличения и намаления на основния капитал. Обикновени и преференциални акции. Видове резерви и счетоводно отчитане на операциите с тях. Счетоводно отчитане на дивидентите.
 17. Годишно счетоводно приключване. Организация. Етапи. Процедурни техники.
 18. Класификации на разходите. Преки и непреки разходи. Променливи, постоянни и смесени разходи. Общопроизводствени разходи – разпределение. Ефект от избора на база за разпределение на общопроизводствените разходи върху себестойността на продукта. Алтернативни разходи.
 19. Методи за калкулиране. Калкулиране по поръчки и по процеси.
 20. Инструменти и техники за управление на разходите и себестойността. Пълна себестойност. Себестойност от променливи разходи. Калкулиране на база дейности.
 21. Взаимовръзка „разходи-обем-печалба“. Приложение на взаимовръзката при планиране на печалбата. Критичен обем на продажбите при многопродуктова структура. Приложение на взаимовръзката за оценка на оперативния риск – зона на безопасност, оперативен левъридж.
 22. Краткосрочни решения. Концепцията за уместни разходи и приходи и вземането на управленски решения. Приемане или отхвърляне на предложения при специална цена. Решения да се закупи или произведе. Решения за добавяне или преустановяване департамент (сегмент).
 23. Стратегии за ценообразуване. Метод на ценообразуване на база разходи плюс. Метод на ценообразуване на база променливи разходи. Стратегия на ценообразуване - Лидерство (обиране на каймака). Стратегия на ценообразуване - проникване.

24. Бюджетиране. Центрове на отговорност – място и роля при съставянето на бюджета. Бюджетен процес. Подходи за съставяне на бюджета. Видове бюджети. Изготвяне на Главен бюджет.
25. Гъвкав бюджет. Отклонения. Отклонения от статичния бюджет. Отклонения от гъвкавия бюджет. Отклонения в променливите разходи. Отклонения в постоянните разходи. Проблеми при интерпретиране на отклоненията.
26. Децентрализация. Показателите възвръщаемост на инвестициите (ROI) и остатъчен доход (RI). Интерпретиране. Принципи за определяне на трансферните цени.
27. Облагането и задължителното осигуряване на физическите лица по българското законодателство. Основни принципи и правила.
28. Корпоративно подоходно облагане – корпоративен данък; данък, удържан при източника; данъци върху разходите. Основни принципи и правила.
29. Данък върху добавената стойност – освободени и облагаеми доставки; момент на възникване на данъчното събитие и изискуемост. Основни принципи и правила.
30. Данък върху добавената стойност – данъчна основа; данъчни ставки; данъчен кредит и резултат за периода; място на изпълнение на доставки на стоки или услуги; внос, износ, вътреобщностни операции. Основни принципи и правила.

Литература:

1. Брезоева, Б., Мусов, М. (2020). Управленско счетоводство. София. Издателски комплекс УНСС.
2. Петрова, Д., Е. Миланова-Цончева, Л. Тодоров, М. Начкова, Р. Иванова. Финансово-счетоводен мениджмънт. (2018). София. Издателски комплекс УНСС.
3. Данъчно облагане и счетоводно приключване (за съответната данъчна година) – книга – годишник, авторски колектив, ИК „Труд и право“.
4. Anthony A. Atkinson, Robert S. Kaplan. (2019), Management Accounting Information for Decision Making. Cambridge Business Publisher.
5. Ray Garrison and Eric Noreen and Peter Brewer (2020), Managerial Accounting. 17th Edition. McGraw Hill.
6. Alnoor Bhimani, Srikant M. Datar, Charles T. Horngren, Madhav V. Rajan, (2019), Management and Cost Accounting. 7 Edition. Pearson.
7. Robert Libby, Patricia Libby, Frank Hodge, (2020) Financial Accounting. 10th Edition. McGraw Hill.
8. Jerry J. Weygandt, Paul D. Kimmel, Donald E. Kieso (2018), Financial Accounting with International Financial Reporting Standards. 4th edition. Wiley.
9. Barry Elliott, Jamie Elliott (2019), 19th. Edition. Financial Accounting and Reporting. Pearson.

Въпросникът е одобрен на заседание на Учебната комисия на Стопанския факултет на 19 юли 2021 г.